herpy

KAMÆLEONER

West Usambara Two-horned Chameleon

Kinyongia multituberculata

Kinyongia multituberculata er en mellemstor, grøn bjergkamæleon fra Usambarabjergene i det nordøstlige Tanzania. Hannen har en bred, fladtrykt snudeflig og tydelige knuder forrest på rygkammen. Arten lægger æg og kræver et køligt, fugtigt klima og et stort, tæt beplantet terrarie. Der findes kun lidt viden om pasningen, og arten passer bedst til den erfarne holder.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Bradypodion fischeri multituberculatum; Kinyongia fischeri multituberculata; Chamaeleon fischeri multituberculatus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-14 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-7 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov og bjergskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Hotspot	**27-29 °C**
Temperatur, nat	**12-16 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**12-20 æg**
Inkubation	**240-330 dage** ved 17-23 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Truet (EN)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Kinyongia*. Handel over grænser kræver CITES- og EU-dokumenter, som i Danmark udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst. Ingen kamæleoner er forbudt for private i Danmark (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), så de almindelige regler gælder.

Om arten

Kinyongia multituberculata er en mellemstor kamæleon i slægten *Kinyongia*. Hannen har en fladtrykt snudeflig, der er bredest ved roden og har en afrundet spids og en takket øvre kant. Langs forreste halvdel af rygkammen sidder tydelige, knudeformede skæl, der bliver mindre bagud. Det er dem, artsnavnet henviser til: det kommer af latin multi, mange, og tuberculum, lille knude. Hunnen har små, runde hornanlæg og tydelige skæl på ryggen, der når til midten af kroppen.

Hannerne er farvet i hvidt, gult, lysegrønt til olivengrønt, gråt, brunt og sort. Hunnerne er mest grønne med gule mønstre.

De største dyr måler 14 cm fra snude til kloak, og hunnerne omkring 8 cm. Totallængden med hale er ikke dokumenteret for arten.

Arten blev tidligere regnet som en underart af *Kinyongia fischeri*. Meget af den pasningsviden, der findes, stammer fra den tid og gælder hele gruppen.

Udbredelse og levested

Kinyongia multituberculata lever i Usambarabjergene i det nordøstlige Tanzania, både i Vest- og Øst-Usambara, op til omkring 2.300 m højde. Typelokaliteten er Magamba ved Lushoto i Vest-Usambara.

Arten er vurderet som truet (EN), og bestanden går tilbage.

> **Oprindelig udbredelse:** Tanzania.

LEVESTED

Arten lever i fugtig bjergskov. For hele *Kinyongia fischeri*-gruppen gælder, at dyrene mest sidder i buske og små træer i skovkanten, og at temperaturen kun svinger lidt gennem året. Nætterne i bjergene er kølige, og dyrene tåler ikke vedvarende høje temperaturer.

I Øst-Usambara lever de beslægtede *Kinyongia matschiei* og *Kinyongia vosseleri* under samme forhold, omkring 1.500 m højde.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Kinyongia multituberculata*. Klimaet i udbredelsesområdet er køligt og fugtigt med kølige nætter, og pasningen bygger derfor på de beslægtede, bedre kendte bjergarter *Kinyongia fischeri*, *Kinyongia matschiei* og *Kinyongia xenorhina*. Tallene her er lånt fra dem eller skønnet ud fra klimaet.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 60 × 60 × 120 cm (længde × bredde × højde), som andre bjergkamæleoner af samme størrelse. De beslægtede arter bevæger sig meget og er hurtige og nysgerrige, så større er bedre. Arten holdes enkeltvis, og hanner må ikke kunne se hinanden.

Indret terrariet meget tæt med planter, kviste og grene i flere højder, så dyret kan trække sig tilbage i løvet. Dyrene er sky, så uigennemsigtige sider og bagside er en fordel. Et terrarie af glas og net giver ventilation og holder samtidig på fugten, og et afløb i bunden fjerner overskydende vand. Bundlag er ikke nødvendigt, men en hun skal have et æglægningssted (se Avl).

TEMPERATUR

Dagtemperaturen er 20-25 °C med en solplads på 27-29 °C. Om natten skal temperaturen falde til 12-16 °C. Tallene er et skøn ud fra bjergklimaet; den beslægtede *Kinyongia xenorhina* trives ved omkring 19 °C. Solpladsen skal være moderat, og varme over 30 °C skal undgås, så i varme somre skal terrariet stå et køligt sted.

Hold luften i bevægelse, så den ikke bliver stillestående. Mål overfladetemperaturen på solgrenen med et infrarødt termometer.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være høj, 70-100 %, og højest om natten og morgenen. Dyret drikker dråber og skal ikke have vandskål. Brug en forstøver i et par timer, før lyset tændes om morgenen, og sprøjt kort om morgenen og igen om eftermiddagen. Grene og blade skal tørre i løbet af dagen, så der ikke opstår skimmel og sår på fødderne. Destilleret vand eller vand fra omvendt osmose holder forstøvere og dyser rene.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have et lyst, men ikke for varmt terrarie. UVB anbefales, og Ferguson-zone 2 er et skøn for en bjergkamæleon. Placér røret, så dyret kan vælge mellem lys og skygge, og hav lyset tændt 10-12 timer i døgnet. Ufiltreret sollys udendørs er en fordel om sommeren, så længe dyret har skygge og ikke bliver for varmt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Kinyongia multituberculata æder insekter som fårekyllinger, kakerlakker, silkeorme, hornorme og græshopper. De beslægtede bjergarter tager alt, hvad der kan passe i munden, også små øgler. Foderdyrene skal være opdrættede og have fået næringsrigt foder.

Fodringshyppigheden er ikke dokumenteret for arten. Et par insekter hver anden dag til voksne og daglig fodring af unger er et skøn. Beslægtede bjergarter er følsomme over for tilskud: støv foderet med kalk omkring en gang om ugen, og giv kun D3 om vinteren, når dyret ikke får sollys. Vildfangne dyr bør undersøges og behandles for parasitter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Kinyongia multituberculata er sky og stresses af håndtering. Tag ikke dyret op uden grund, og lad et nyt dyr få nogle uger i fred, før det håndteres.

Arten holdes enkeltvis, og hannerne er territoriale. Holder dyret op med at æde, skal det til en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kendes på den brede snudeflig og de tydelige knuder på ryggen. Hunnerne har små, runde hornanlæg. I *Kinyongia fischeri*-gruppen er dyrene kønsmodne efter 9-12 måneder, men hunnerne bør først yngle, når de er 14-16 måneder gamle.

PARRING

Hunnen sættes ind til hannen. Er hun modtagelig, tåler hun hannens tilnærmelser uden aggression. Afviser hun ham, skal dyrene skilles med det samme. Uden årstidsskift i temperaturen yngler gruppen året rundt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen er drægtig i omkring otte uger. Nogle dage før æglægningen begynder hun at vandre rundt og æder mindre, og så graver hun en gang og lægger æggene for enden af den. For *Kinyongia multituberculata* er kuldet angivet til i gennemsnit omkring 15-16 æg; for hele *Kinyongia fischeri*-gruppen er det 12-20 æg. Giv hunnen et lag let fugtig jord og sand på mindst 20 cm, omkring 18-20 °C, og fodr hende dagligt og afbalanceret i drægtigheden for at undgå æglægningsproblemer.

INKUBATION

Æggene flyttes til en lukket beholder med vermiculite, der ikke må være for våd (vand og vermiculite 1:1 efter vægt). De lægges to tredjedele nede i substratet og må ikke vendes. Rug ved 22-23 °C om dagen og 17-18 °C om natten de første seks måneder og derefter 1-2 °C varmere. Så klækker æggene efter 8-11 måneder. Tallene gælder *Kinyongia fischeri*-gruppen; for *Kinyongia matschiei* angives omkring 13 måneder.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne kan opdrættes i små grupper de første 2-3 måneder, men skal derefter bo hver for sig. Temperaturen skal være en smule lavere end hos de voksne, og luftfugtigheden høj. Giv små insekter med kalk og vitaminer.

Sundhed og typiske fejl

Der findes kun lidt dokumenteret viden om sygdomme hos netop *Kinyongia multituberculata*. Typiske problemer hos bjergkamæleoner er:

- Overophedning og forbrændinger ved for varme lamper og for høje temperaturer.
- Dehydrering ved for lav luftfugtighed og for få drikkemuligheder.
- Indvoldsparasitter, især hos vildfangne dyr. Efter behandling får dyrene ofte bedre farver og trives.
- Luftvejsinfektioner ved stillestående luft.
- Knoglesvind ved for lidt UVB og kalk.
- Overdosering af A- og D-vitamin.
- Sår og skimmel ved grene, der er våde hele dagen.

Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret holder op med at æde, bliver mørkt og sløvt eller trækker vejret med åben mund. Levetiden er ikke dokumenteret for arten; i *Kinyongia fischeri*-gruppen bliver dyrene højst omkring 6-7 år i fangenskab.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.